

Werkgroep Internationale Solidariteit (WIS) ABVAKABO FNV afd. Groningen

Nieuwsbrief 29 mei 2012

Uit: the Worker, February 2012:

The Worker is de vakbondskrant vande Zimbabweaanse vakbondskoepel ZCTU:

www.theworkerzimbabwe.com/. De ABVAKABO is een campagne gestart om the Worker te steunen, o.a. door het abonnement voor een Zimbabweaanse collega te sponsoren:

<http://www.wisgroningen.nl/worker.html>

Zimbabwe: Wij gepensioneerden leven in een hel!

Harare. Kamunjoma Dikoni ging in 2000 met pensioen na 42 jaar werken bij de postkamer van een particuliere onderneming. Kort daarna stortte de Zimbabweaanse economie ineen onder een hyperinflatie. Zijn pensioen bestond uit een éénmalige betaling van 35.000, - Zimbabweaanse dollar (toendertijd US\$ 350, -). Kort daarop was het geld niets meer waard door de inflatie die op het hoogtepunt miljoenen procenten bedroeg (*hieronder meer*)

Uit: El Nieuwsbrief:

Zimbabwe: Onderwijsbonden betreuren inzet van tijdelijke contracten

De Progressieve onderwijsbond van Zimbabwe (PTUZ) en de Onderwijzersassociatie van Zimbabwe (ZIMTA) betreuren het steeds vaker gebruik van tijdelijke contracten om onderwijsgeevenden in dienst te nemen. Zij pleiten ook voor het recht van leerlingen om in hun moedertaal les te krijgen. (*hieronder meer*)

Uit: the Zimbabwean, 3 May 2012 over 1-mei:

ZCTU: politie heeft werknemers geïntimideerd.

“Zimbabweaanse werknemers lijden nog altijd onder slechte arbeidsomstandigheden, maar voelen zich niet vrij om hun grieven te uiten vanwege het grof gebruik van geweld door de politie. Zimbabweaanse werknemers worden nog steeds onderbetaald”, aldus ZCTU Algemeen Secretaris Japhet Moyo. In de aanloop naar de 1 mei viering. “Het wordt tijd dat we andere vormen van protest ontwikkelen vanwege de gebeurtenissen uit het verleden, toen leiders bont en blauw geslagen werden door de politie. Tot op de dag van vandaag lopen slachtoffers rond met littekens. Werknemers zijn bang om zich bij een staking aan te sluiten omdat ze bang zijn voor de gevolgen.”

Geen werknemers om 1 mei te vieren

Inwoners van Marondera hebben gemengde gevoelens over het belang van de Dag van de Arbeid, die op 1 mei over de hele wereld gevierd wordt. Met een werkloosheid van rond de 90% zijn de

meeste mensen van mening dat de feestdag zijn betekenis heeft verloren. Ontslagen werknemer en voormalig vakbondskaderlid Anyway Tafirenyika zegt: “wie zullen er bij de 1 mei vieringen zijn, aangezien we weten dat zowat iedereen werkeloos is? Welke collectieve onderhandelingen kunnen vakbonden voeren met de informele marktkooplui? In Marondera is maar een heel klein deel van de bevolking werkzaam als ambtenaar en bij één privé-bedrijf, Proton bakkerij. Door de landbezettingen staan duizenden vroegere landarbeiders op straat.” *(hieronder meer)*

Zimbabwe: Wij gepensioneerden leven in een hel!

Harare. Kamunjoma Dikoni ging in 2000 met pensioen na 42 jaar werken bij de postkamer van een particuliere onderneming. Kort daarna stortte de Zimbabweaanse economie ineen onder een hyperinflatie. Zijn pensioen bestond uit een éénmalige betaling van 35.000, - Zimbabweaanse dollar (toendertijd U\$ 350, -). Kort daarop was het geld niets meer waard door de inflatie die op het hoogtepunt miljoenen procenten bedroeg. Dit kwam pas tot stilstand toen de regering de Zimbabweaanse dollar afschafte en verving door een “mandje” buitenlandse valuta; de Botswanaanse pula, de Zuid-Afrikaanse Rand en de Amerikaanse dollar. Van de ene op de andere dag was de hyperinflatie gestopt.

Terwijl hij staat te wachten in een rij van gepensioneerden vertelt Kamunjoma Dikoni: Ik moet nu zien rond te komen van mijn staatspensioen van U\$ 40,-, het minimum. Dat is niets. Eigenlijk is het nog minder omdat er altijd U\$ 2,- aan administratiekosten wordt afgetrokken.”

De dollarisatie treft gepensioneerden het hardst omdat het bedrag van jaren sparen door de hyperinflatie verdampte, en als er nog wat overbleef dan verdween dat in de overgang van de ene valuta naar de andere. Met een geschatte werkeloosheid van 90% hebben gepensioneerden overigens weinig kans om naar enige vorm van betaald werk terug te gaan.

Het pensioensysteem berust in Zimbabwe enerzijds op bijdragen aan privé-pensioenfondsen en anderzijds, sinds 1994, het afdrachtsysteem voor het Staatspensioenfonds, waaraan alle werknemers bij moeten dragen. De regering introduceerde dit staatspensioen omdat sommige werknemers na vele dienstjaren in behoeftige omstandigheden kwamen te verkeren. Woordvoerder Philemon Clereni: “Sommige kregen een fiets of een kruiwagen als dank voor hun lange staat van dienst.” Degenen die voor 1994 met pensioen gingen kregen niets, maar ook veel van degenen die wel onder de regeling vallen hebben moeite om rond te komen.

Dikane, die in Honde vallye op het platteland van Oostelijk Zimbabwe woont, vertelt dat hij zijn pensioen daar op het postkantoor zou moeten kunnen ophalen, maar dat hij gedwongen is om meer dan 300 km naar Harare te reizen omdat het lokale postkantoor niet genoeg kasgeld heeft om de pensioenen te betalen. Een retourtje kost ongeveer U\$ 16,-. Gelukkig ontvangt hij ook nog U\$ 80, - huur van een woning die hij in Harare bezit. “Het kost me veel geld om naar Harare te reizen en daarom besloot ik maar eens per drie maanden te komen,” vertelt hij.

William Takawiri, 71 jaar oud, reist elke maand naar Harare om zijn pensioen te innen. Hij woont in Mrewa, een plattelandsgebied op ongeveer 50 km van de stad, en betaalt U\$ 4, - voor een retourtje. Vanwege gezondheidsredenen was hij na 15 jaar gedwongen te stoppen met zijn werk als archiefmedewerker. Hij krijgt een invaliditeitspensioen van U\$ 20, -. “Na betaling van de

transportkosten en soms een maaltijd, die ik als suikerziektepatiënt nodig heb, ben ik gelukkig als ik met U\$ 10, - naar huis ga.” Zijn pensioen wordt ook aangevuld door de maandelijkse huur van een huis in een achterstandswijk van de hoofdstad, dat gebruikt wordt door zijn vijf schoolgaande kleinkinderen waar hij de wettelijke voogd van is. “Beide ouders zijn overleden en mijn vrouw en ik moeten voor hen zorgen. Zij kennen niet de luxe van een kerstfeest. Voor de kinderen moet de volgende termijn schoolgeld betaald worden, en ik moest koeien verkopen om dat te kunnen betalen.” Hoewel medische zorg in gezondheidscentra van de regering voor alle Zimbabwanen van 60 jaar en ouder gratis is, zijn er meestal geen medicijnen beschikbaar. “Ik krijg een recept mee en moet naar een privé-apotheek gaan om te kopen wat ik nodig heb. Meestal doe ik dat dan niet.” De gemiddelde kosten van levensonderhoud voor een gezin van vier personen worden geschat op U\$ 540, -, en de laagste salarisschaal bij ambtenaren is ongeveer U\$ 250, - per maand. Werknemers in bijvoorbeeld de agrarische sector hebben een minimumloon van U\$ 44, -.

Costina Moyo, een 66-jarige weduwe die in Bulawayo de tweede stad van Zimbabwe woont, ging in 2008 met pensioen na 25 jaar als onderwijzeres gewerkt te hebben. De ontvangt daarvoor een maandelijks pensioen van U\$ 150, -. Ze heeft ook recht op een staatspensioen van U\$ 25, - maar werd “van het kastje naar de muur gestuurd” om te proberen dat in handen te krijgen, wat nog steeds niet gelukt is. Sommige supermarkten geven gepensioneerden op bepaalde dagen kortingen van 10%, en ze hoeven maar 50% van de gemeentelijke belastingen te betalen en bepaalde leges niet, maar de overgrote meerderheid weet dat niet. Gepensioneerden mogen vooraan in rijen wachtenden aansluiten, maar “dat is mooi, maar je kunt het niet eten”, zoals Dikeni zei.

De 88-jarige Fuki Amando ontvangt een Brits pensioen van 12 pond sterling (U\$ 18, -), omdat ze het grootste deel van haar werkende leven als verpleegster werkzaam was onder het blanke bewind van Rhodesië. Zimbabwe werd onafhankelijk van Groot Brittanië in 1980.

Volgend woordvoerder Gift Muti van de General Agriculture and Plantation Workers’ Union of Zimbabwe GAPWUZ (Zimbabwaanse bond van werknemers in de landbouw en op plantages) worden veel landarbeiders arm als ze met pensioen gaan omdat ze geen idee hebben van hun pensioen en hoe ze dat kunnen krijgen. “We zijn bezig met een educatieve campagne om hen bewust te maken van het bestaan van het pensioen.” De aankondiging van de regering dat het minimumpensioen op 1 januari 2012 met 50% verhoogd zou worden wordt door zowel Dikani als Takawira “bespottelijk” genoemd. “De regering weet wat de kosten van levensonderhoud in dit land zijn; ze moeten ons gewoon genoeg geven,” zei Dikani. Intussen is deze verhoging teruggedraaid zodat de gepensioneerden het moeten blijven doen met de fooi die ze al jaren gewend zijn.

Uit: the Worker, February 2012.

The Worker is de vakbondskrant vande Zimbabwaanse vakbondskoepel ZCTU:
www.theworkerzimbabwe.com/.

De ABVAKABO is een campagne gestart om the Worker te steunen, o.a. door het abonnement voor een Zimbabwaanse collega te sponsoren: <http://www.wisgroningen.nl/worker.html>

Zimbabwe: Onderwijsbonden betreuen inzet van tijdelijke contracten

De Progressieve onderwijsbond van Zimbabwe (PTUZ) en de Onderwijzersassociatie van Zimbabwe (ZIMTA) betreuen het steeds vaker gebruik van tijdelijke contracten om onderwijsgeveden in dienst te nemen. Zij pleiten ook voor het recht van leerlingen om in hun moedertaal les te krijgen. Scholen in Matabeleland, die voornamelijk met tijdelijke onderwijzers werken, scoorden slecht in de examens van 2011. Ondanks de kritiek van de onderwijsbonden zei David Coltart - de Minister van Onderwijs, Sport, Kunst en Cultuur – dat de regering hiermee door zal gaan vanwege het belang van de tijdelijke contracten voor de sector. De Algemeen Secretaris van de PTUZ Raymond Majongwe benadrukte dat een peiling van zijn organisatie onthulde dat 70 % van de scholen in Matabeleland gebruik maakten van tijdelijk personeel vooral door de ineenstorting van de infrastructuur die tot gevolg had dat gekwalificeerd personeel het land verlaten heeft.

Ongekwalficeerd personeel runt de scholen

“Onze bonden worden geconfronteerd met een catastrophale situatie. In sommige districten runnen tijdelijke leerkrachten letterlijk de scholen,” zei Majongwe. “Op sommige plaatsen is de enige bevoegde persoon de hoofdonderwijzer en is de rest tijdelijk. Dit is de voornaamste reden dat de scholen zo slecht presteerden bij de examens van afgelopen jaar.” Sifiso Ndlovu van ZIMTA voegt er aan toe: “We hebben momenteel 13.000 tijdelijke leerkrachten in dit land. Dat is te veel. We moeten gekwalificeerde leerkrachten beschikbaar hebben voor elke leerling.”

Het recht op onderricht in de moedertaal

De onderwijsactivisten dringen er ook bij de regering op aan om het beleid m.b.t. taal waarin wordt lesgegeven te herzien. Kinderen begrijpen op jonge leeftijd thema's die in hun moedertaal uitgelegd worden makkelijk. Maar in veel gevallen blijken leerlingen niet in hun moedertaal les te hebben gehad. Deze kinderen lopen groot gevaar om achter te blijven, wat weer leidt tot verder slechte prestaties van scholen bij de examens.

Geen werknemers om 1 mei te vieren

Inwoners van Marondera hebben gemengde gevoelens over het belang van de Dag van de Arbeid, die op 1 mei over de hele wereld gevierd wordt. Met een werkeloosheid van rond de 90% zijn de meeste mensen van mening dat de feestdag zijn betekenis heeft verloren. Ontslagen werknemer en voormalig vakbondskaderlid Anyway Tafirenyika zegt: “wie zullen er bij de 1 mei vieringen zijn, aangezien we weten dat zowat iedereen werkeloos is? Welke collectieve onderhandelingen kunnen vakbonden voeren met de informele marktkooplui? In Marondera is maar een heel klein deel van de bevolking werkzaam als ambtenaar en bij één privé-bedrijf, Proton bakkerij. Door de landbezettingen staan duizenden vroegere landarbeiders op straat.”

Onderwijzer Joseph Mlambo is bitter: “De werknemer heeft niets te vieren. We hebben niet langer het recht om ons werk neer te leggen uit protest tegen ondragelijke werkomstandigheden en slavensalarissen. Onze regering is wantrouwend tegen elke vorm van bijeenkomsten van werknemers.”

Part-time universiteitsdocent Tonderai Chitaguda wil geen 1 mei viering bij wonen vanwege de breuk in de vakcentrale ZCTU, die de werknemers in verwarring brengt. Het zou in het belang van de werknemers zijn als de twee facties hun geschillen overwonnen en samen opkomen voor de zaak van de onderdrukte werknemer!” Nelson Chipuzunze, fabrieksarbeider, zegt: “Ik ban van plan om zowel 's-morgens de bijeenkomst van de factie van Lovemore Matombo bij te wonen als daarna die van de grotere ZCTU-factie geleid door George Nkiwane. De vieringeb zouden de dialoog tussen de werknemers en de vakbondsleiding moeten faciliteren.”